

BARKAMOL AVLODNII SHAKLLANTIRISHDA ILK QADAM

Yuldashev Muzafar Maxamadjonovich

Annotatsiya: *Barkamol yoshlar - bu jismonan sog'lom, aqlan yetuk, ma'naviy boy, vatanparvar, zamonaviy bilim va ko'nikmalarga ega, mustaqil fikrlay oladigan va jamiyat rivojiga hissa qo'shishga tayyor bo'lgan yosh avlod vakillaridir.*

Kalit soʻzlar: *jamiyat, maktab, oila, faoliyat, tarbiya, yosh avlod, bosqich, qadryat, rivojlanish, meʼyor.*

Barkamol avlodni shakllantirish - bu ko'p qirrali va uzoq muddatli jarayon bo'lib, uning ilk qadamlari oila muhitida va maktabgacha ta'lim muassasalarida qo'yiladi. Bu davrda bolaning shaxsiyati shakllana boshlaydi, uning dunyoqarashi, axloqiy me'yorlari va qadriyatlari rivojlanadi. Shuning uchun ham ushbu bosqich barkamol avlodni shakllantirishning eng muhim poydevori hisoblanadi.

Oila - barkamol avlod tarbiyasining birinchi maktabi:

Oila muhiti bolaning shaxsiyatini shakllantirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Ota-onalarning o'zaro munosabatlari, oiladagi muhit, tarbiya uslubi bolaning kelajakda qanday inson bo'lib yetishishiga bevosita ta'sir etadi.

- Mehr-muhabbat va e'tibor: Bolaning sog'lom psixologik rivojlanishi uchun oilada mehr-muhabbat va e'tibor muhim ahamiyatga ega. Ota-onalar farzandlariga vaqt ajratishi, ularning muammolarini tinglashi va qo'llab-quvvatlashi kerak.

- Namuna bo'lish: Ota-onalar farzandlari uchun namuna bo'lishi, ularga o'zlarining xulq-atvori, munosabati va qadriyatlari bilan ta'sir ko'rsatishi kerak.

- Axloqiy tarbiya: Ota-onalar farzandlariga yaxshi va yomonni ajratishni, adolatli bo'lishni, boshqalarga hurmat ko'rsatishni va mas'uliyatli bo'lishni o'rgatishi kerak.

- Mustaqillikni rag'batlantirish: Bolalarni mustaqil bo'lishga o'rgatish, ularga o'z qarorlarini qabul qilishga va xatolaridan saboq olishga imkon berish kerak.

- Ijodiy muhit: Bolalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish uchun sharoit yaratish, ularni san'at, musiqa va adabiyotga qiziqtirish kerak.

Maktabgacha ta'lim - aqliy va jismoniy rivojlanishning muhim bosqichi:

Maktabgacha ta'lim muassasalari bolalarning aqliy, jismoniy, hissiy va ijtimoiy rivojlanishiga katta ta'sir ko'rsatadi. Bu yerda bolalar tengdoshlari bilan muloqot qilishni, o'yinlar orqali bilim olishni, o'z fikrlarini ifoda etishni va jamoada ishlashni o'rganadilar.

- Aqliy rivojlanish: Maktabgacha ta'lim muassasalarida bolalarning diqqati, xotirasi, tafakkuri va nutqi rivojlantiriladi. Ularga harflar, raqamlar va oddiy tushunchalar o'rgatiladi.

- Jismoniy rivojlanish: Bolalarning jismoniy faolligini oshirish, ularning mushaklarini mustahkamlash va harakat koordinatsiyasini yaxshilashga qaratilgan mashqlar o'tkaziladi.

- Hissiy rivojlanish: Bolalarga o'z hissiyotlarini ifoda etishni, boshqalarning hissiyotlarini tushunishni va o'zini nazorat qilishni o'rgatish.

- Ijtimoiy rivojlanish: Bolalarning tengdoshlari bilan muloqot qilish, hamkorlik qilish va nizolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantirish.

- Ijodiy rivojlanish: Bolalarning tasavvurini, fantaziyasini va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishga qaratilgan mashg'ulotlar (rasm chizish, haykaltaroshlik, musiqa, raqs) o'tkaziladi.

Ota-onalar va pedagoglarning hamkorligi:

Barkamol avlodni shakllantirishda ota-onalar va pedagoglarning hamkorligi muhim ahamiyatga ega. Ota-onalar bolalarining maktabgacha ta'lim muassasasidagi faoliyatiga qiziqishi, ularning rivojlanishiga ko'maklashishi va pedagoglar bilan doimiy aloqada bo'lishi kerak.

XULOSA

Barkamol avlodni shakllantirish - bu murakkab va uzoq muddatli jarayon bo'lib, uning ilk qadamlari oila muhitida va maktabgacha ta'lim muassasalarida qo'yiladi. Mehr-muhabbat, e'tibor, axloqiy tarbiya, mustaqillikni rag'batlantirish, ijodiy muhit va ota-onalar hamda pedagoglarning hamkorligi barkamol avlodni shakllantirishning muhim omillari hisoblanadi.